

Nemzeti Adó- és Vámhivatal által kiadott

4.../2013. tájékoztatás

a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 2013. évi ellenőrzési feladatainak végrehajtásához kapcsolódó ellenőrzési irányokról

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 90. § (1) bekezdése értelmében a kötelező ellenőrzéseken túl az állami adóhatóság az ellenőrzési tevékenységét a vezetője által évenként február 20-áig közzétett ellenőrzési tájékoztatás alapján végzi. A jogszabályi felhatalmazásra tekintettel a 2013. évi ellenőrzési tevékenységre vonatkozóan a következő tájékoztatást adom.

Mindenkor kiemelt kormányzati törekvés a közteherviselés szélesítése, a fekete-, illetve szürkegazdaság méretének csökkentése. Az eltitkolt vagy be nem fizetett adó utólagos megállapítása, pótlólagos beszedése nélkülözhetetlen az egyenlő közteherviselés megvalósulása, a hazai és az európai uniós gazdasági-, pénzügyi érdekek érvényesítése szempontjából.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) változatlanul legfontosabb feladata, hogy közvetlenül, a költségvetési bevételek minél teljesebb biztosításával, illetőleg közvetett módon, az illegális gazdasági tevékenység visszaszorításával, az adómorál javításán keresztül hozzájáruljon a nemzetgazdaság versenyképességének fokozásához.

A célok eléréséhez elengedhetetlen, hogy a NAV az adóalanyok adózáshoz való hozzáállása, a károkozási potenciál mértéke és valószínűsége alapján határozza meg cselekvéseinek formáját és a korlátozottan rendelkezésre álló erőforrások felhasználását.

A jogkövetésre nyitott ügyfeleknél a tájékoztatás és a prevenció érvényesül. A kisebb jogsértésekkel érintett adózókkal szemben, vagy alacsonyabb károkozási potenciál esetén kap szerepet a jogkövető magatartás elősegítése. Ahol pedig nagyobb a károkozás bekövetkezési valószínűsége és annak hordereje, ott a hagyományos hatósági eszközök célzott és következetes alkalmazásával a jogkövetés kikényszerítése indokolt. Azon adózóknál, amelyeknél ez utóbbi megoldás sem vezet eredményre, – mert az adóalanyokat eleve csalási, adóelkerülési szándékból alapítják, illetve működtetik – a kockázat kiiktatására, az adózók gazdasági életből való kizárására van szükség. E körben kevésbé jellemző a károk pótlólagos megtérülése, a költségvetést védő közvetett hatás viszont jelentős. A család tevékenység folytatásának megakadályozása azonnali, pozitív hatással van az ország költségvetési bevételeinek alakulására, illetve a tisztességesen működő vállalkozások piaci helyzetére, növekedési lehetőségeire.

A 2013. évre változatlanul érvényes azon stratégiai célkitűzés, hogy a NAV az adóztatás frekventált területein folyamatosan és nagy erővel jelen legyen, ellenőrzéseit a jövőben is elsősorban a jelentős kockázatot hordozó adózókra összpontosítsa. A célkitűzések megvalósítását a magas színvonalú informatikai támogatottság mellett megvalósuló kockázatkezelés és kiválasztás, továbbá a NAV egyes ellenőrzési szakterületeinek, illetve bünyügyi szakterületének együttes, egymást kiegészítő fellépésével megvalósuló vizsgálati módszerek fokozott, minél szélesebb körben történő alkalmazása segíti. A fekete gazdaság elleni eredményes fellépés, és a költségvetési bevételek fokozása érdekében elengedhetetlen a társhatóságokkal történő együttműködés folyamatosságának biztosítása, illetve – azokon a területeken, ahol erre lehetőség adódik – az együttműködés fokozása.

Az ellenőrzési tevékenység – 2012-ben hatályba lépett, átfogó törvény módosítás révén megerősített – eszköztára 2013-ban tovább bővül. A belföldi áfa összesítő jelentés bevezetésével a kockázatelemzésben új fejezet nyílik az alvállalkozói, termékértékesítési láncolatok informatikai úton történő feltérképezésének lehetőségével, illetve a belföldi ügyletek adatainak ütköztetésére épülő kiválasztással. A legjelentősebb kockázatokot hordozó, legnehezebben felderíthető jogsértésekkel szembeni gyorsabb és hatékonyabb fellépéshez pedig hathatós támogatást jelent a központosított ellenőrzések, valamint az egyes gazdasági események valódiságának vizsgálatára irányuló ellenőrzések újfajta rendben történő szervezésének – jogszabály módosítások révén megteremtett – lehetősége.

A)

Az adóztatási szerv ellenőrzési feladatai***I. Kiemelt vizsgálati célok*****1. A kockázatkezelés irányai, az ellenőrzésre történő kiválasztás feladatai**

A kockázatkezelés legfontosabb feladata hagyományosan az ellenőrzések helyes irányának, arányainak meghatározása, amely 2012. óta bővült az adóregisztrációt követő kockázatelemzési eljárással és a fokozott adóhatósági felügyelettel összefüggő feladatokkal.

Az új jogintézmények bevezetése óta az állami adóhatóság a cégbejegyzésre kötelezett adózók esetében az adószám megállapítását, illetve az adóregisztráció körébe eső személyi változások esetében a változásbejegyzést követően speciális kockázatelemzési eljárást végez.

Az érintett cégekről rendelkezésre álló adatok elemzése, továbbá a cégek tulajdonosainak, vezetőinek más cégekben korábban folytatott gazdasági tevékenységének, adózási múltjának elemzése alapján kockázatosnak minősített adózók kérdőív kitöltésére hívhatók fel; az előzőek alapján rendelkezésre álló információk révén pedig fokozott kockázatkezelési támogatással előkészített, soron kívüli ellenőrzésekre, végső soron a fokozott adóhatósági felügyelet elrendelésére kerülhet sor.

A kérdőív kitöltésben való közreműködés hiánya 2013-tól első körben mulasztási bírság kiszabásával, végső soron azonban továbbra is az adószám törlésével jár.

A fokozott adóhatósági felügyelet alá vont vállalkozások adózását az adóhatóság kiemelt figyelemmel kíséri.

A hiányzó költségvetési bevételek pótlásának, a korábban eltitkolt adó minél nagyobb hányadban történő megállapításának támogatása érdekében a kockázatkezelésnek és a kiválasztásnak az ellenőrzéseket a jövőben is a legnagyobb valószínűséggel, legnagyobb mértékű költségvetési kárt okozó rétegekre és kötelezettségzegésekre kell irányítania.

Mivel a szándékos adóelkerülőknél az utólag, több évre megállapított nagy összegű adókülönbözöt beszedése kétséges, az ellenőrzésre kiválasztásban egyre nagyobb szerepet kell kapnia az adóelkerülő tevékenység megkezdését követő gyors reagálásnak. A kockázatkezelés aktualitásának javítása érdekében a korábbi évekre megképzett indikátorok mellett a jelen időszakra vonatkozóan kidolgozott, az aktuális gazdasági folyamatokat jellemző mutatóknak kiemelt jelentősége van.

Speciális kockázati tényezők figyelembe vétele indokolt a vámhatóságtól 2013-ban az állami adóhatóság hatáskörébe került adónemek vonatkozásában. Így

a környezetvédelmi termékadját esetében:

- a legtöbb termékadját fizető – adózási fegyelmének alakulása szempontjából kiemelten kezelendő – gazdálkodók,
- a jelentősebb összegű visszaigénylők;
- Magyarországon kívül, de az Európai Közösség területén belül vámeljárást kezdeményező belföldi székhelyű kötelezettek;

az energiaadó tekintetében:

- a jogszabályban meghatározott energiaadó kötelezettséget nem, illetve nem határidőben teljesítő adózók;
- az energiaterméket harmadik országból beszerző energiakereskedők;

a népegészségügyi termékadót illetően:

- a több termékort érintően adót fizető alanyok;
- adóköteles terméket beszerző és azt saját termék előállításához felhasználó adóalanyok

tekintetében a kockázatkezelés különös jelentőséggel bír.

Az ellenőrzéseknek elsődlegesen az életútjuk, kapcsolatrendszerük vagy költségvetési kapcsolatuk mérete okán jelentős kockázatú áfa alanyokat, valamint az előzőek körébe nem tartozó, de az aktuális adataik alapján jelentős új

kockázatokat mutató áfa alanyokat, áfa-regisztráltakat, továbbá a kockázatosnak minősülő társaságok haszonhúzó tagjait és a jelentős jövedelmeket eltitkoló magánszemélyeket kell érintenie.

A vállalkozás alakulásának időszakában ellenőrzésre kiválasztást indokol különösen, ha:

- a cég külföldi ügyvezetőjének nincs belföldi bejelentett lakcíme, csak kézbesítési meghatalmazottra vonatkozó adatok bejelentésére került sor;
- a megalakulást követően – különösen alacsony jegyzett tőke esetén – jelentős forgalom, illetve nagy összegű fizetendő és emellett közel azonos összegű levonható általános forgalmi adó bevallása történik.

Az alakulást követően, a vállalkozás működésének időszakában a korábbi évekhez hasonlóan folytatni kell különösen azon adózók kiválasztását és egyedi kockázatelemzését, amelyekre az alábbi kockázati tényező valamelyike jellemző:

- a bejelentett székhelyet székhelyszolgáltató biztosítja;
- gyakori székhely-, illetékesség, illetve tulajdonosváltás;
- a tulajdonos és vezető tisztségviselő lakó-, tartózkodási helye, illetve a tevékenység végzésének helye a vállalkozás székhelyétől eltérő illetékességi területen található;
- a bevallások benyújtásának elmaradása, bejelentési-, adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésének elmulasztása;
- nullás adattartalmú bevallások benyújtása több egymást követő időszakban;
- a munkáltató vagy kifizető által foglalkoztatott biztosítottak adatainak, adatváltozásainak bejelentése mellett a kifizetésekkel, juttatásokkal összefüggő adóbevallások, adókötelezettségek teljesítésének elmulasztása;
- nagyobb létszámú munkaerőt munkaerő-kölcsönző cégtől kölcsönbe vevő vállalkozások;
- munkaigényes ágazatokban alkalmazottakkal nem, vagy nem megfelelő számban rendelkező társaságok, áfa-minimalizáló magatartással;
- a bevallásokban sorozatosan nagy forgalom és a bevételhez igazodó nagyságú kiadások szerepeltetése (ún. adóminimalizálás);
- az áfa- és a jövedelemadó bevallások összhangjának hiánya;
- közösségi beszerzés bevallásának és továbbértékesítésének eltitkolása;
- a vám szakterület jelzése alapján csalás gyanús export-import ügyletek bonyolítása;
- a vállalkozások kapcsolatrendszerén, számlázási láncolatán, érdekmegosztásán alapuló szervezett csalásban való részvétel gyanúja;
- túlnyomórészt tranzszer szerepkör az Európai Közösség tagországainak vállalkozásaival folytatott kereskedelemben, melyhez összegében és a forgalomhoz képest jelentős VIES eltérés párosul;
- nagy összegű adóhátralék felhalmozása, főként jelentős dinamikájú értékesítés növekedéshez kapcsolódóan;
- tartós veszteség kimutatása folyamatos működés mellett, különös figyelemmel azon – a gazdasági racionalitással ellentétes – körülményre, ha egy cégcsoporthoz tartozó társaság folyamatosan veszteséges;
- kapcsolt vállalkozással rendelkező cégek, amelyek esetében – annak ellenére, hogy főtevékenységük nem pénzügyi jellegű – magas a pénzügyi eredmény aránya az üzemi eredményhez, illetve az árbevételhez viszonyítva;
- korábban többször számla-, nyugtaadási kötelezettséget elmulasztók, be nem jelentett alkalmazottat foglalkoztatók, illetve igazolatlan árut forgalmazók;
- de minimis, illetve uniós támogatás igénybe vétele.

Nagyobb hangsúlyt indokolt helyezni a mögöttes érdekkörök (tagok, vezető tisztségviselők) feltérképezésére, az egyéb (székhely, kézbesítési meghatalmazott, könyvelő) vonatkozásban mutatkozó azonosságok kiszűrésére, valamint az azonos érdekkörbe tartozó adózók gazdasági kapcsolatainak elemzésére, vizsgálataik koordinálására. Ezért az adózói életút bármely szakaszában vizsgálandó kockázatos adózói kapcsolatok különösen:

- a korábban az adóhatóság látókörébe került szándékos adóelkerülők, fantom cégek tulajdonosainak és képviselőinek érdekeltégi körébe tartozó, bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzés keretében még nem ellenőrzött vállalkozások;
- az azonos székhellyel, tulajdonosi körrel, ügyvezetővel rendelkező, egymással üzleti kapcsolatban álló vállalkozások;
- ugyanazon tevékenység több vállalkozási formában, vagy több vállalkozásban egyidejűleg történő folytatása;
- az azonos tulajdonosi körhöz tartozó megszűnő, átalakuló társaságok és jogutódjaik;

- a felszámolási vagy kényszertörlési eljárással megszűnő társaságok tulajdonosi köre által alapított új társaságok;
- a kiemelten kockázatos külföldi adózókkal üzleti kapcsolatban álló/állt vállalkozások;
- az olyan közösségi adóalanyokkal történő fokozott gazdasági kapcsolat, melyek tulajdonosa, képviselője korábban az adóhatóság látókörébe került szándékos adóelkerülő magyar állampolgár, illetve vállalkozás;
- magyar illetőségű tulajdonosok azonos tevékenységi körű, mind belföldi, mind külföldi székhellyel rendelkező kapcsolt vállalkozásai.

A kiválasztás hatékonysága természetesen akkor a legnagyobb, ha az adózó több kockázati tényezővel is érintett.

Az adókihátások teljes körű megállapításán túl a fenti adóalanyi körökben tett feltárások jelentősége azért is kiemelkedő, mert a vállalkozásból adózatlanul történt jövedelem kivonás megállapításával érintett haszonhúzó magánszemélyek tekintetében a büntető-, polgári jogi következmények érvényesítését is megalapozzák, illetve a meg nem fizetett adóhiányra tekintettel a tagok az adóregisztrációs eljárás szempontjából akadályhordozókká válnak, amely gátolja az új adókerülő célszerű társas vállalkozások létrehozását.

Kockázatkezelési szempontból kiemelt figyelmet érdemel, hogy a mezőgazdasági tevékenységet folytató társaságok fordított adózás keretében értékesített, beszerzett mezőgazdasági termékre vonatkozó adózónkénti adatszolgáltatása alapján a gazdasági láncolat nyomon követhető, illetve a láncolatban a kapcsolódó adókötelezettségek teljesítésének „megszakadásakor” megtehetőek a szükséges adóhatósági intézkedések.

Az adókerülést célzó, a munkaerő-kölcsönzés látszatának fenntartásával megvalósuló foglalkoztatások feltárása érdekében hangsúlyos a foglalkoztatásra, munkaerő kölcsönbe adásra és vételre vonatkozó bejelentések, valamint a járulék bevallások összefüggéseinek vizsgálata, elemzése.

A fiktív számlákon alapuló adó-visszaigénylések megakadályozása szempontjából 2013-tól kiemelkedő jelentőségű a kockázatkezelésben a belföldi áfa összesítő jelentés adatainak feldolgozása alapján rendelkezésre álló információk hasznosítása. A számlakibocsátók-, befogadók adatainak összefuttatása alapján képződő eltérések hasznosításával kiszűrhetővé válnak a valószínűsíthetően

- áfa csalásokban résztvevő, fiktív számlákat kibocsátók és befogadók,
- a fiktív számlák befogadásával, körbeszámlázással magasabb támogatási összeghez jutók,
- a belföldi termékértékesítéseket közösségi termékértékesítésnek álcázók,
- a beszerzéseiket és így továbbértékesítéseiket is eltitkolók.

A világhálóra felkerülő adatok, információk bővülésével tovább erősítendő a nyilvánosan elérhető adatok kockázatelemzés során történő hasznosítása, amely különös jelentőséggel bír az internetes értékesítések vonatkozásában végzett ellenőrzéseket megelőző kiválasztás célzottá tételében.

A fentiekben nevesített kockázatelemzési megoldások az átalakuló és a tevékenységüket jogutód nélkül megszüntető vállalkozások ellenőrzésre történő kiválasztásakor is irányadóak.

A 2013. évben is célkitűzés, hogy a kockázatkezelési tevékenység támogassa az egyéb adóhatósági szakterületek tevékenységét is, többek között a csőd-, a felszámolási és a kényszertörlési eljárás alá került adózók ellenőrzésének megszervezését.

2. Az adatok gyűjtését célzó, illetőleg egyes gazdasági események valódiságának vizsgálatára irányuló, valamint az egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzések szerepe, iránya

Az adóelkerülő magatartások visszaszorítása érdekében az adatok gyűjtését célzó, illetőleg az egyes gazdasági események valódiságának vizsgálatára irányuló, továbbá az egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzések tekintetében biztosítani, illetve fokozni kell a szervezeti szintű integráció előnyeinek kihasználásával, az új ellenőrzési módszerek alkalmazásának kiszélesítésével megvalósuló hatékony adóhatósági fellépést.

A 2013. évben is hangsúlyosak az egyes ágazatokban lefolytatott összehangolt operatív, adatgyűjtésre irányuló vizsgálatok, különös tekintettel az utólagos ellenőrzésre történő kiválasztás, valamint az adóellenőrzések megalapozásában betöltött, kiemelkedő szerepükre. Az áru útját a termelőtől/gyártótól a végfelhasználóig végigkísérve, termelési/kereskedelmi ciklusokra, termékpályákra specializáltan végzett adatgyűjtésre irányuló ellenőrzések hatékony eszköznek mutatkoznak a csalárd értékesítési láncolatok visszaszorításában. Az ellenőrzések során az áru valódi útjára vonatkozóan nyert információk jelentős mértékben támogatják a számlázási láncolatba kizárólag az adóelőny realizálása érdekében beiktatott szereplők feltárását. A jövőben is kiemelt fontosságú ezen ellenőrzéseknek a NAV három – az adó-, vám-, és bünyügyi – szakterületének együttes jelenlétével biztosított, többféle szempontú, magas fokú támogatottsága.

Az értékesítési láncolatok feltárását célzó összehangolt operatív ellenőrzéseken kívül indokoltak az ágazat specifikus akciók. A korábbi tematikus vizsgálatok eredményessége igazolja az egy-egy tevékenységre, adózói körre koncentráltan szervezett akciók létjogosultságát.

A hatékony ellenőrzésszervezés megvalósulása érdekében – célzott kockázatelemzési támogatottság mellett – indokolt az azonos vállalkozói csoport érdekkörébe tartozó társaságok együttes vizsgálata is.

Az operatív ellenőrzések preventív hatásának és az adózók ellenőrzöttségi szintjének megőrzését célzó, NAV-on belüli feladatmegosztás szerint a 2013. évben a klasszikus operatív vizsgálatok (a számla- és nyugtaadási kötelezettség teljesítésének vizsgálata, a bejelentés nélküli foglalkoztatás megállapítására irányuló ellenőrzések, áru eredet, illetve leltár vizsgálatok) tekintetében nő a NAV vámszerve által önállóan végezhető ellenőrzések aránya.

A NAV adószakmai szakterülete végzi a speciálisnak tekinthető adatgyűjtésre irányuló ellenőrzéseket, melyek közül 2013-ban hangsúlyos a pénztárgépekkel kapcsolatos előírások betartásának vizsgálata, fokozott az információ technológiai eszközök alkalmazásával végzett ellenőrzések szerepe.

Elsősorban az adatok gyűjtését célzó, illetve az egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzések keretében történik az adókötelezettségek szabályszerű teljesítésének vizsgálata, illetve a bevallások utólagos vizsgálatának előkészítése a vámhatóságtól az állami adóhatóság hatáskörébe utalt környezetvédelmi termékadj, energiaadó, a népegészségügyi termékadó, valamint az újonnan bevezetett adók tekintetében.

A hatékonyság biztosítása érdekében az állami adóhatóság hatáskörébe utalt környezetvédelmi termékadjat, az energiaadót, illetve a népegészségügyi termékadót érintő adatgyűjtésre, valamint az egyes adókötelezettségek vizsgálatára irányuló ellenőrzéseket a NAV adóztatási szerve mellett a vámszerv továbbra is végezheti.

A környezetvédelmi termékadj ellenőrzések elődleges célja az adóalanyi kör szélesítése, azon adózók feltárása, akik adóalanynak minősülnek, bejelentkezési kötelezettségüknek azonban nem tettek eleget. Adatgyűjtésre irányuló vizsgálat elsősorban azoknál a gazdálkodóknál indokolt, amelyek adóalanyisága a tevékenységi köre alapján leginkább valószínűsíthető. A környezetvédelmi termékadj vizsgálata szempontjából kiemelt a termék előállítását, raktározását, szállítását, felhasználását, valamint a termékekkel kapcsolatosan végzett tevékenységek ellenőrzését magában foglaló termékpálya ellenőrzések fontossága.

A környezetvédelmi termékadjjal, energiaadóval kapcsolatban végzett egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzések – különös tekintettel a mindenkori adókötelezettség megállapításának bonyolultságára – az önkéntes jogkövetés előmozdítását célozzák, melyek keretében elsősorban a nyilvántartási kötelezettség teljesítésének vizsgálatára kerül sor. Az ellenőrzések során fokozatos, következetes és méltányos bírságolási gyakorlat követése indokolt.

A népegészségügyi termékadót illetően is célkitűzés az adóalanyi kör ellenőrzöttségének fokozása, az előírt nyilvántartások vezetésének ellenőrzése, az ellenőrzések hatékonyságának növelése, a mintavétel szükség szerinti alkalmazásával.

2013-ban folytatódnak a tulajdonosváltással, illetőleg a regionális adó főigazgatóságok közötti illetékességváltással érintett adózók helyszíni vizsgálatai, valamint az állami adóhatóság kiválasztási és ellenőrzési tevékenységét támogató becslési adatbázis kialakítása és folyamatos frissítése érdekében végzett adatgyűjtésre irányuló ellenőrzések.

A jövőben még hangsúlyosabbá válik a támogatással finanszírozott beruházások helyszíni ellenőrzése, mivel az adózók egy része továbbra is a támogatás jogosulatlan igénybe vételével és az általános fogalmi adó adónemben realizált adóelőny útján kíván lépéselőnyre szert tenni a tisztességes piaci szereplőkkel szemben. Adatgyűjtésre irányuló ellenőrzéseket kell folytatni a jelentős költségvetési támogatásban részesülő civil szervezetek körében.

Az innovációs járulékok kötelezettség csökkentésével összefüggésben tapasztalt jogszerűtlen adózási eljárások miatt indokolt az adatgyűjtésre irányuló ellenőrzés a tanulmányt készítők körében.

Az egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzések alkalmazása – az adókötelezettségekhez igazodóan – rendkívül széles körű. A 2013. évben ilyen ellenőrzésekre kerülhet sor – többek között – a különadókkal kapcsolatos kötelezettségek – ezen belül is különösen az energiaellátó vállalkozási tevékenységet végzők kötelezettségei – esetében, valamint a transzferár dokumentációkkal összefüggésben. Az egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzésekre kerül sor az újonnan bevezetett adók közül különösen a pénzügyi tranzakciók illetékkel kapcsolatos bevallási-, valamint az adókötelezettség megállapítására, ellenőrzésére alkalmas nyilvántartás vezetési kötelezettség ellenőrzése, továbbá a kisadózók tételes adója tekintetében a személyi jövedelemadóból, illetve a társasági adóból történő évközi áttérés szabályai alkalmazásának vizsgálata céljából.

A 2012-től hatályos jogszabály módosítással bevezetett egyes gazdasági események valódiságának vizsgálatára irányuló ellenőrzés a vitathatatlanul időigényes, sokszereplős lánckereskedelmi ügyletek hatékonyabb felgöngyöltését segíti. Az ellenőrzési típus törvény által biztosított előnyeit elsősorban a csalárd értékesítési láncolatok felderítéséhez nélkülözhetetlen kapcsolódó vizsgálatok során indokolt hasznosítani. Az illetékességi szabályok változása értelmében a gyors és hatékony feladatvégzés, valamint a felesleges adminisztrációs terhek elkerülése érdekében a vizsgálatokat főszabályként az alapellenőrzést végző adóigazgatóság folytathatja le.

Az adatok gyűjtését célzó, illetőleg az egyes gazdasági események valódiságának vizsgálatára irányuló, valamint az egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzések a jövőben is hatékony eszközei maradnak az adóregisztrációs, illetve a fokozott adóhatósági felügyeletre vonatkozó eljárás során az adózó által bejelentett, illetve kérdőíven közölt adatok valódiságvizsgálatának.

A NAV hatékony feladatellátása érdekében törekedni kell az adatgyűjtésre irányuló ellenőrzések során feltártaknak a végrehajtási szakterület tevékenysége támogatása érdekében történő hasznosulására.

3. A bevallások vizsgálatára irányuló ellenőrzések célkitűzései

A költségvetés bevételi előirányzatainak eredményesebb teljesítése érdekében 2013-ban is az aktuális gazdasági folyamatok, az adóbevételi szempontból kiemelt kockázatot jelentő magatartási formák vizsgálatát kell előtérbe helyezni. Az adóvizsgálatok érintik a bevételek teljes körűségét, a költségek elszámolásának helyességét, az egyes bevallási adatok helytállóságát, a különböző adónemek összefüggéseinek fennállását, a különös adózási módok jogszerű alkalmazását, az adókötelezettség alapját módosító tételek, illetve a különböző adókedvezmények igénybevételének jogszerűségét.

A 2013. évben is elengedhetetlen a visszaigényelt általános forgalmi adó összegek kiutalás előtti ellenőrzése, mely változatlanul a fiktív jogügyletek alapján történő jogosulatlan adó-visszaigénylések leggyorsabb felismerését, megakadályozását lehetővé tevő vizsgálati típus. E körben külön figyelmet szükséges fordítani az állami támogatással megvalósított beszerzések vizsgálatára, a költségvetést többszörösen károsító csalások visszaszorítása érdekében.

A kiutalás előtti ellenőrzések másik hagyományos területe a jogosulatlan visszaulások megakadályozását célzó személyi jövedelemadó vizsgálatok köre. Az elmúlt időszak ellenőrzési hatékonyságát fenntartva magas szintű kockázatelemzéssel megalapozott kiválasztást követően kerül sor a személyi jövedelemadó bevallásoknak a visszaigényelt összeg kiutalását megelőző ellenőrzésére.

A hatásköri szabályok változására tekintettel 2013-tól a NAV adóztatási szerve a jogosulatlan igénylések minél szélesebb körben történő feltárása érdekében a korábbi évekhez képest fokozott számban végzi a környezetvédelmi termékű, az energiaadó és a népegészségügyi termékadó tekintetében is a kiutalás előtti ellenőrzéseket.

Az adóhatóság ellenőrzési tevékenységében súlyánál és nagyságrendjénél fogva a jövőben is kiemelkedő jelentőségű utólagos adóellenőrzések körében 2013-ban is a rövidebb – a jelenhez közelebb álló, a vizsgálat elrendelésének éve szerinti, illetőleg az azt megelőző egy-három évi – időszakra vonatkozó ellenőrzéseket kell előtérbe helyezni.

Tekintettel arra, hogy a költségvetés adóbevételeinek legnagyobb hányadát az általános forgalmi adó teszi ki, az ellenőrzési szakterület a 2013. évben célul tűzte ki az utólagos ellenőrzéseken belül az általános forgalmi adót érintő ellenőrzések magas intenzitásának megtartását. Az ellenőrzések hatékonyságának fenntartása érdekében az általános forgalmi adó ellenőrzések legnagyobb hányadát a jövőben is a jelentős kockázatot hordozó adózók körében indokolt elvégezni.

A 2013. évben is fokozott figyelmet fordít az adóhatóság az adófizetési kötelezettségüket valótlanná tartalmú számlák befogadásával, illetőleg bevétel eltitkolásával csökkentő ún. adóminimalizáló adózók ellenőrzésére, különösen a magas forgalmat realizáló adózók körében, szem előtt tartva azon célt, hogy a vizsgálatra a kockázat felmerülését követően mihamarabb sor kerüljön a költségvetést károsító tevékenység mielőbbi felszámolása céljából.

A számlagyárak, csalárd értékesítési láncolatok, körbeszámlázásos ügyeletek felderítésében fontos szerepet kap a belföldi áfa összesítő jelentés adatainak hasznosítása, a kockázatelemzéssel feltárt, szervezett családi konstrukciókban résztvevő vállalkozások és az azokat irányító, haszonhúzó magánszemélyek együttes ellenőrzése, kihasználva a központosított ellenőrzések újfajta szervezésének jogszabály módosítás révén biztosított lehetőségét. A legnehezebben felderíthető, az egyes területi szervek illetékességi területén, vagy akár az országhatárokon is átnyúló, bonyolult ügyekben 2013-tól ugyanis az általános hatásköri és illetékességi szabályoktól eltérő ellenőrzés lefolytatására a NAV elnökének utasítása alapján bármelyik adóigazgatóság jogosult. Az előzőek alapján az egyes ügyek összefüggései és kapcsolódási pontjai még gyorsabban és hatékonyabban feltárhatók.

A fentiek szerinti jogsértések körében nélkülözhetetlen a bünyügyi szakterülettel történő szoros együttműködés. A 2013. évben is törekedni kell a NAV vámsterve által tevékenységével összefüggésben kezelt adatok adóellenőrzések során történő felhasználására. A tisztességes piaci verseny támogatása érdekében elengedhetetlen a NAV rendelkezésére álló eszközzrendszer maradéktalan kihasználása.

Az adókikerülésre irányuló értékesítési láncolatba illesztett, az Európai Unió más tagállamaival folytatott kereskedelmi ügyletek vizsgálata a tagországokból érkező kontroll adatok felhasználásával a 2013. évben is kiemelt szerepet kap. Ennek keretében különösen hangsúlyosak a forgalmukhoz képest nagy összegű negatív VIES eltérés mellett jelentős nagyságrendű Közösségen belüli kereskedelmet folytató adózókra irányuló vizsgálatok. A kontroll adatok mellett törekedni kell az egyéb, a tagállamoktól érkező jelzések minél hatékonyabb felhasználására, így a TANÁCS 2010. október 7-i, a hozzáadottérték-adó területén történő közigazgatási együttműködésről és csalás elleni küzdelemről szóló 904/2010/EU RENDELET X. fejezete szerinti együttműködés keretében kapott (EUROFISC) jelzések, továbbá a nemzetközi információcsere keretében rendelkezésre álló adatok fokozott hasznosítására. Az adójogszabályok megsértése elleni fellépés érdekében a tagállamok adóhatóságaival közösen folytatott ellenőrzések szerepe sem elhanyagolható. A más államok áfa csalások felderítésével foglalkozó szervein túlmenően továbbra is kiemelt fontosságú a releváns nemzetközi szervezetekkel történő szoros együttműködés.

A 2012. július 1-jétől fordított adózás alá eső mezőgazdasági termékek értékesítésének általános forgalmi adó ellenőrzését ki kell terjeszteni a mezőgazdasági tevékenységet folytató különleges jogállású adóalanyokkal folytatott kereskedelem ellenőrzésére is. A fordított adózás szabályainak ellenőrzésén belül – az elfogadott törvény módosításokra tekintettel – 2013. április 1-jétől új feladatként jelentkezik a szintén fordított adózással érintett sertés kereskedelem, illetve a takarmányként is szolgáló, az általános forgalmi adóról szóló törvényben meghatározott termékek kereskedelmének vizsgálata.

Az általános forgalmi adó vizsgálatok során nem hagyható figyelmen kívül, hogy a fordított adózás bevezetésével és az ellenőrzések kiterjedésének következményeként a csalárd adózók gyakran tevékenységi kört váltanak, új piacra helyezik át tevékenységüket, a mezőgazdasági termékekre bevezetett fordított adózás következtében egyes adózók a mezőgazdasági alapanyagokból előállított végtermékek körbeszámlázásával próbálnak mentesülni az adókötelezettség alól.

A 2013. évtől új feladatként jelentkezik a pénzforgalmi szemléletű adózás ellenőrzése is, ahol ismételten hangsúlyossá válik az értékesítések és a beszerzések pénzügyi rendezésének vizsgálata. Az általános szabályozástól eltérő rendben felmerülő adófizetési kötelezettség és adólevonási jogosultság nagy körültekintést kíván az ellenőrzést végzőktől.

A korábbi célkitűzésekkel egyezően és az egyéb adónemekhez hasonlóan – a 2013-tól a vámhatóságtól az állami adóhatóság hatáskörébe került adókat – a környezetvédelmi termékdíjat, továbbá az energiaadót, illetve a népegészségügyi termékadót érintő ellenőrzések tekintetében is a költségvetési bevételi érdekeket leginkább veszélyeztető jogsértések, adóelkerülési módok minél szélesebb körű feltárása, illetve megállapítása élvez prioritást.

A környezetvédelmi termékdíj adóellenőrzések célja az önbevallás helyességének és jogszerűségének megállapítása a termékdíj törvény hatálya alá tartozó termékek tekintetében. A vizsgálatokat elsődlegesen az egyéb közlajtermékek, gumiabroncs, reklámhordozó papír, csomagolószerszám, és elektromos, elektronikai berendezés termékpályákra kell irányítani. Az ellenőrzések során vizsgálandó az átvállalási szabályok alkalmazása.

Tekintettel arra, hogy az irányadó jogszabályi környezet, az adóalanyi kör, az adóköteles termékek köre változatos képet mutatnak, minél több adózót, azonban rövidebb időszakok vizsgálatra kijelölésével, indokolt ellenőrzés alá vonni, továbbá különös figyelemmel kell lenni az adóköteles termékek körének változásaira.

Az energiaadó adónemben lefolytatott vizsgálatok elsődlegesen a levonási, visszaigénylési jogcímek igénybe vétele jogszerűségének ellenőrzését szolgálják.

A népegészségügyi termékadó tekintetében végzett vizsgálatoknak ki kell terjednie a termékek helyes tarifális besorolására, a termékadó alapjára, a befizetett termékadó összegére, a mentességek jogszerű alkalmazására, a számlazáradék alkalmazásának szakszerűségére, valamint az Egészségbiztosítási Alapot jogszerűen megillető, de nem realizálódott bevételek utólagos előírására is. Az ellenőrzések kiemelt vizsgálati területeiként szolgáló adóköteles termékkörök körébe tartozik az energiaital és az előrecsomagolt cukrozott készítmény.

A társasági és osztalékadót érintő utólagos ellenőrzések során továbbra is lényeges adózási kockázatot képvisel a kapcsolt vállalkozások közötti árképzés, különösen, ha az ügyletek által az egyik vállalkozás tartósan veszteséges lesz. Az adózók több esetben mesterséges cégműveletekkel, kiugróan magas, gazdaságilag indokolatlan késedelmi kamat, kötbér kikötéssel kívánják megteremteni az adóelkerülés feltételeit, céljuk gyakran az adókötelezettség olyan vállalkozáshoz telepítése, amely nem rendelkezik elegendő vagyonnal az adófizetési kötelezettség teljesítéséhez. Az előzőek szerinti adózási magatartásokkal szembeni hatékony adóhatósági fellépésként célszerű a cégcsoporthoz tartozó valamennyi belföldi illetőségű leányvállalatot lehetőség szerint egy időben, azonos vizsgálati szempontok alapján ellenőrzés alá vonni.

A fentiekre is tekintettel, a társasági adó ellenőrzések során továbbra is különös figyelmet érdemel, amennyiben jelentős összegű jegyzett tőke emelésre, tőketartalék bejelentésre, a vállalkozó érdekeit tartósan szolgáló tulajdoni részesedést jelentő befektetés (különösen üzletrész) vásárlására vagy értékesítésére került sor. Hangsúlyos a jelentős összegű befektetett eszköz megszerzésének ellenőrzése. Ebben a körben a piaci értékük helytelen meghatározására és az ezek alapján tévesen számított értékvesztésre tekintettel vizsgálandó a jelentős nagyságrendet képviselő ingatlanok megszerzése. Az ellenőrzésnek fokozott gondossággal kell eljárnia, ha a vállalkozás immateriális javakra, tárgyi eszközökre terven felüli értékcsökkenést; követelésekre, készletekre, értékpapírokra, tulajdoni részesedést jelentő befektetésekre nagy összegű értékvesztést számolt el. A társasági adó vizsgálatok tekintetében a jövőben is kiemelt érdek fűződik az állami támogatások és más – elsősorban közösségi – források felhasználásának ellenőrzéséhez.

Vizsgálandó – és nem csak a társasági adó, de az általános forgalmi adó kötelezettség szempontjából sem figyelmen kívül hagyható – tényező a nagy összegű igénybevett szolgáltatás elszámolása – különösen, amelynek elvégzéséhez az igénybevevő vállalkozás maga is megfelelő személyi állománnyal rendelkezik –, valamint az árbevételhez viszonyítva magas összegű közvetített szolgáltatás.

Különös tekintettel arra, hogy a – 2013. január 1-jétől módosult jogi szabályozás alapján elbírált – feltételes adómegállapítással érintett jogügyletek számos esetben kiemelkedő ügyleti értékkel bírnak, az adómegállapítás iránti kérelemben foglalt tények teljesülésének vizsgálatára a jövőben is kiemelt feladatként tekint az állami adóhatóság.

A fejlesztési adókedvezmény igénybevétel feltételeinek teljesítését – a jogszabályi előírásoknak megfelelően – az adóhatóság az első igénybevételt követő harmadik adóév végéig legalább egyszer ellenőrizni köteles.

Az elmúlt időszak vizsgálati tapasztalataira figyelemmel a társasági adó ellenőrzések körében kiemelten indokolt a kutatás-fejlesztés alapján történő adóalap csökkentés jogalapjának vizsgálata.

A társasági adó ellenőrzések érinthetik a veszteségelhatárolás 2012. január 1-jétől alkalmazandó szabályainak betartását, továbbá a látvány-csapatsportok támogatása címén igénybe vehető adókedvezmény érvényesítésének, valamint az átalakulást követő, jogutód társaságok által átvett elhatárolt veszteség felhasználásának jogszerűségét is.

A jövedelem -(nyereség-) minimum utáni adókötelezettség teljesítésének vizsgálata elsődlegesen azon társaságoknál indokolt, amelyek esetében az ellenőrzés elrendelését egyéb kockázatok is alátámasztják.

A rendelkezésre álló vizsgálati tapasztalatok igazolják a 2011. évvel bezárólag érvényesíthető innovációs járulék kötelezettség csökkentés jogszerűségének körében végzett ellenőrzések kiemelt fontosságát. A vizsgálatok eredményessége érdekében indokolt esetben a jövőben is szükséges a kutatás-fejlesztési tevékenység minősítésével összefüggő eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező szerv szakértői közreműködésének igénybe vétele.

A szakképzési hozzájárulás vonatkozásában folytatott ellenőrzések hatékonyságát támogatja a gyakorlati képzés szervezésére jogosult hozzájárulásra kötelezettekről, valamint a tanulószereződésekről vezetett kamarai nyilvántartások – 2012. szeptember 1-jétől hatályos törvény módosítások alapján – állami adóhatóság által is megismerhető adatainak hasznosítása.

Az újonnan bevezetett adónemek esetében – így különösen a pénzügyi tranzakciós illeték esetén –, amennyiben az egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzés eredménye alapján indokolt, meg kell indítani a bevallások utólagos vizsgálatát.

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjaiba történő befizetések növelését 2013-ban is biztosítani kell. Ennek érdekében továbbra is célkitűzésként szolgál a járulékfizetésre kötelezett személyek adókötelezettsége teljesítésének elősegítése, illetve adóhatósági eszközökkel történő kikényszerítése.

A jövőben sem csökkenhet a fekete foglalkoztatás visszaszorítására irányuló ellenőrzések fontossága – az egyes régiók sajátosságait figyelembe véve – a visszaéléssel leginkább érintett szektorok tekintetében. A be nem jelentett alkalmazott esetében – ennek jogkövetkezményei mellett – az adók és járulékok utólagos megállapítása elengedhetetlen.

Különös figyelmet kell fordítani azokra az esetekre, amikor munkaerő-kölcsönzéssel foglalkozó társaságok útján történik az alkalmazottak foglalkoztatása. A járulék kötelezettségen kívül a személyi jövedelemadó, a társasági adó és az általános forgalmi adó kötelezettség szempontjából is indokolt a nagyfokú szakismeretet igénylő munkakörben minimálbérrel bejelentett alkalmazottakat foglalkoztatók fokozott ellenőrzése. A továbbiakban is alapvető fontosságú a foglalkoztatás munkajogi, illetve társadalombiztosítási szempontból történő megfelelő minősítése – amelynek során figyelemmel kell lenni a munkajog területén bekövetkezett alapvető törvényi változásokra –, valamint a személyi jövedelemadó ellenőrzések során feltárt szabálytalanságok járulék- és egészségügyi hozzájárulás vonzatának következetes megállapítása.

A járulék ellenőrzések során figyelembe kell venni a járulékalap szélesítése érdekében bevezetett jogszabályi módosításokat. Vizsgálandó, hogy az adózók helyesen határozzák-e meg az egyes kifizetéseket terhelő járulékok alapját, továbbá a nyugdíjjárulék fizetési felső határ megszűnése miatti magasabb járulékalap után tesznek-e eleget fizetési kötelezettségüknek. Továbbra is figyelmet érdemel a társaság ügyvezetését nem munkaviszony alapján ellátó természetes személy tagok minimális járulékalap utáni járulékfizetési kötelezettsége teljesítésének vizsgálata, továbbá az ellenőrzések során tekintettel kell lenni a minimális járulékalap havi átlagos számításával kapcsolatos szabály megszűnésére is.

Az ellenőrzéseknek a járulékkötelezettség vizsgálatával egyidejűleg ki kell terjedniük a szociális hozzájárulási adó kötelezettség teljesítésének, ezen belül is a foglalkoztatás növelését célzó adókedvezmények igénybevétele jogszerűségének vizsgálatára.

A személyi jövedelemadó ellenőrzések körében a költségvetésnek szándékosan kárt okozó magánszemélyek vizsgálata a hangsúlyos.

Az eltitkolt jövedelmek feltárása érdekében vizsgálandó a magánszemélyek jövedelmeinek és vagyongyarapodásának, illetve életvitelre fordított kiadásainak összhangja elsődlegesen a működésükre, adózói kapcsolataikra tekintettel jelentős kockázatot hordozó társaságok magánszemély tagjai, – az egyéb ellenőrzések alapján rendelkezésre álló információk szerint – a vállalkozások pénzforgalmi számlájáról jelentős összegű készpénzt felvevő, de annak vállalkozási célú felhasználását igazolni nem képes, az adócsalás gyanús ügyletekkel érintett magánszemélyek, valamint a csőd-, a felszámolási és a kényszertörlési eljárások alá kerülő adózók vagyontát vagy jelentős jövedelmeket eltitkoló magánszemélyek körében. A gazdasági társaságok és a magánszemélyek ellenőrzéseit párhuzamosan, egymásra épülően kell végezni.

A bevallásban nagy összegű bevételt, és ezzel szemben magas költséget szerepeltető, a jövedelmét minimalizáló egyéni vállalkozók ellenőrzése során fokozott érdeket fűződik a költségek szigorúbb vizsgálatához, a számlák hitelessége és a tevékenységgel történő összefüggés tekintetében egyaránt.

A 2013. évben a mezőgazdasági őstermelők ellenőrzése továbbra is nagymértékben támaszkodik a mezőgazdasági tevékenységgel kapcsolatos adatokat kezelő hatóságok, szervezetek adatainak felhasználására, különösen az adókedvezmény igénybe vétele jogosságának, valamint a kapott támogatás bevételek között történő szerepeltetésének vizsgálata céljából.

A bevallott adóalapok teljes körűségének vizsgálata céljából a vállalkozási tevékenységet nem folytató magánszemélyeknél is ellenőrizendő az adókedvezmények feltételeinek teljesülése, az adó-visszaigénylések jogszerűsége.

A személyi jövedelemadó vizsgálatok során vizsgálati szempont a magánszemély által korábban érvényesített, a biztosítás feletti rendelkezési jog gyakorlására tekintettel visszafizetendő adókedvezmény bevallása.

A magánszemélyek körében végzett ellenőrzések során előtérbe kell helyezni az osztalékból származó jövedelmet szerző adóalanyok vizsgálatát.

A rendelkezésre álló ellenőrzési tapasztalatokra tekintettel a jövőben is folytatódik a magánszemélyek ingatlanértékesítéseinek vizsgálata a bevallási adatoknak az illeték szakterület nyilvántartási rendszerében szereplő adatokkal való összevetése alapján.

A 2013. évben is feladat az állami garancia beváltás jogszerűségének vizsgálata azzal, hogy az ilyen típusú ellenőrzéseket országos hatáskörrel a Kiemelt Adózók Adóigazgatósága végzi.

II. Az ellenőrizendő főbb tevékenységi körök

A 2013. évben ellenőrizendő főbb tevékenységi körök a szolgáltató szektorban:

- nagykereskedelem
(különösen a cukor, édesség nagykereskedelem, az élőállat- és a hús-, húskészítmény nagykereskedelme; az elektronikus és egyéb háztartási cikk-, a számítógép, szoftver-, elektronikus, híradás-technikai berendezés és alkatrészei nagykereskedelme; a vegyes termékkörű ügynöki-, illetve vegyes termékkörű nagykereskedelem;
- dísznövény, vetőmag, műtrágya kiskereskedelem;
- munkaerő-piaci szolgáltatás;
- biztonsági, nyomozói tevékenység.

Ipari ágazatban:

- hús-, baromfihús-készítmény gyártása;
- műanyag csomagolóeszköz-, műanyag építőanyag gyártása.

Jövedelmezőség szempontjából ellenőrizendők a

- használt cikk bolti kiskereskedelmével,
- biztosítási ügynöki, brókeri tevékenységgel

foglalkozó vállalkozások, amennyiben jövedelmezőségük (eredmény/nettó árbevétel) alacsonyabb, mint az adott térségre, gazdálkodási formára tekintettel megállapított, az alábbiak szerinti táblázatban megjelölt jövedelmezőségi mutató 50 %-a.

Jövedelmezőségi szintek		
Az adózó székhelye	TESZOR kód	
	4779 Használt cikk bolti kiskereskedelme	6622 Biztosítási ügynöki, brókeri tevékenység
Dél-alföldi régió	10,2 %	14,1 %
Dél-dunántúli régió	11,6 %	17,2 %
Észak-alföldi régió	11,6 %	12,6 %
Észak-magyarországi régió	12,7 %	14,5 %
Közép-dunántúli régió	11,6 %	14,7 %
Közép-magyarországi régió	11,6 %	18,5 %
Nyugat-dunántúli régió	10,4 %	14,6 %

A fenti táblázatban megjelölt tevékenységet végző vállalkozások ellenőrzésének ki kell terjednie a nyilvántartások teljes körűségére, a szerződéses kapcsolatok dokumentáltságára, a bevétel- és költségelszámolások valóságtartalmára, az adó- és járulékfizetési kötelezettség teljesítésére.

Eddig kifejtett rendkívül pozitív prevenció hatásukra tekintettel a következő évek adóellenőrzéseit előkészítő adatgyűjtések főbb irányai továbbra is az alábbiak:

- csomagküldő, internetes kereskedelem;
- jogi, számviteli, adószakértői tevékenység;
- a magánrendelőkben végzett járóbeteg-ellátás, fogorvosi ellátás, valamint az egyéb humán-egészségügyi ellátás.

III. Az ellenőrzési típusok tervezett arányszámai

a)	bevételek utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzések (ideértve az egyszerűsített ellenőrzéseket is)	62,0 %
	Ebből	
	- legnagyobb adóteljesítményű adózók ellenőrzései	9,7 %
	- legnagyobb adóteljesítményű adózók körébe nem tartozó adózóknál végzett, az általános forgalmi adó adónemre is kiterjedő utólagos vizsgálatok	48,5 %
	- vagyongyarapodási vizsgálatok	4,9 %
	- bevétel kiegészítése alapján elrendelt ellenőrzések	0,1 %
	- kiutalás előtti ellenőrzések	8,3 %
	Ebből általános forgalmi adó adónem vizsgálatok	6,8 %
	- átalakuló, tevékenységüket kezdő, a csőd, felszámolási, kényszertörési eljárás alapján vagy egyéb módon megszűnő vagy tevékenységüket jogutód nélkül megszüntető vállalkozások ellenőrzései	11,7 %
	- egyéb ellenőrzések	16,8 %
b)	állami garancia beváltásához kapcsolódó ellenőrzések	0,5 %
c)	egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzések	28,2 %
d)	adatok gyűjtését célzó, illetőleg egyes gazdasági események valódiságának vizsgálatára irányuló ellenőrzések,	9,0 %
e)	ellenőrzéssel lezárt időszakra vonatkozó ismételt ellenőrzések	0,1 %
f)	egyéb Art.-on kívüli ellenőrzések (pl. 1+1 % ellenőrzése)	0,2 %
	Összesen	100,0%

B)**A vámszerv ellenőrzési feladatai*****I. Vámigazgatási szakterület*****1. A vámigazgatási szakterület ellenőrzési irányai**

A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, a Tanács 2913/92/EGK rendelete (a továbbiakban: Közösségi Vámkódex) értelmében vámellenőrzés alatt a vámhatóság által végrehajtott egyedi intézkedések összességét kell érteni, amelyeket abból a célból végeznek, hogy biztosítsák a Közösség vámterülete és harmadik országok között mozgó áruk beléptetésére, kiléptetésére, továbbítására, átszállítására és meghatározott célra történő felhasználására, valamint a nem közösségi vámjogi helyzetű áruk jelenlétére vonatkozó vámszabályok és egyéb jogszabályok helyes alkalmazását. Ezen intézkedések körébe tartozik különösen

- a) az áru megvizsgálása,
- b) a vámáru-nyilatkozatban feltüntetett adatok ellenőrzése,
- c) az elektronikus vagy papíralapú okmányok meglétének és hitelességének ellenőrzése,
- d) a vállalkozások elszámolásának és egyéb nyilvántartásainak megvizsgálása,
- e) a szállítóeszközök átvizsgálása,
- f) a poggyász, illetve a személyek által szállított vagy rajtuk lévő egyéb áru vizsgálata,
- g) hivatalos vizsgálatok lefolytatása és egyéb hasonló intézkedések megtétele.

A nem közösségi áruk vámeljárási tekintetében figyelembe kell venni, hogy a vámfizetési kötelezettséget – és fő szabály szerint a nem közösségi adókat és díjakat is – a vámhatóság kivetéssel állapítja meg. Azokban az esetekben, ahol fizetési kötelezettség nem keletkezik, de biztosítási kötelezettség fennáll, a biztosíték összegének megállapítása is egyedileg történik.

A vámellenőrzés csoportosításának egyik szempontja, hogy a vámhatóság áru- vagy ügylet specifikus vizsgálatokat végez. Az áru specifikus vizsgálatokat elsősorban a vámeljárási alá vonás alkalmával, folyamatba építve kell elvégezni, hiszen az áruk lényeges jellemzőinek – fajta, minőség, mennyiség, tarifális besorolás, származás-, stb. – megállapítása fizikai vizsgálat útján történik. Ezzel ellentétben, az ügyletek vizsgálata az adós és az ügyletkező kapcsolódó egyéb érintettek számviteli nyilvántartásai és bizonylatai, üzleti levelezései, szerződése stb. alapján, adminisztratív módon, jellemzően az ügyletek lezárultát követően, utólag történik.

Az előbbieken alapján a NAV vámszerve által foganatosított, a vámigazgatási szakterületen alkalmazott ellenőrzések lehetnek:

1. Vámeljáráshoz kapcsolódó ellenőrzések, ezen belül

- a) a vámeljárási folyamatába építettek (főként áru specifikus), illetőleg
- b) az áru kiadását követően végzett, utólagos jellegűek (jellemzően ügylet specifikus):
 - i) a Közösségi Vámkódex 78. cikke alapján lefolytatott, a vámáru-nyilatkozatok egyedi felülvizsgálatára irányuló ellenőrzések, továbbá
 - ii) a közösségi vámjog végrehajtásáról szóló 2003. évi CXXVI. törvény (a továbbiakban: Vámtörvény) 1. § (3) bekezdés 7. pontja szerinti, a vámellenőrzés alá eső külkereskedelmi tevékenység felülvizsgálatára irányuló (átfogóbb jellegű) utólagos ellenőrzések.

2. Vámhatóság által engedélyezett tevékenységekhez kapcsolódó ellenőrzések, melyek során a vámhatósági tevékenységi engedélyek kiadásához szükséges, illetőleg a kiadott engedélyben foglalt kötelezettségek betartását vizsgálja a vámhatóság:

- a) a tevékenység vizsgálatára irányuló, vámeljáráshoz, illetőleg konkrét szállítmányhoz nem kapcsolható, valamint
 - b) folyamatba épített, egy-egy vámeljáráshoz vagy szállítmányhoz kapcsolható ellenőrzések.
3. A közösségi és nemzeti jogszabályok alapján a vámhatóság hatáskörébe utalt, nem vámeljáráshoz köthető (transzfer) ellenőrzések.

2. Vámeljárássok folyamatába épített ellenőrzési irányok

A vámeljárássok folyamatba épített ellenőrzése a Közösség és a harmadik országok közötti kereskedelem keretében behozatalra vagy kivitelre kerülő árukkal, azok vámjogi sorsával kapcsolatban végzett tevékenység, melynek célja a közösségi, illetve nemzetközi intézkedések betartása, a Közösség és a tagállamok pénzügyi érdekeinek, biztonságának, közegészségügyének, környezetének, valamint fogyasztóinak védelme.

Az ellenőrzésre történő minél célzottabb kiválasztás alapja a központi szintű – kockázati profilokkal és központi e-kockázatkezelői kiajánlásokkal megvalósuló – valamint helyi szintű kockázatelemzés, széles körben felhasználva a nemzeti és nemzetközi információkat.

A folyamatba épített ellenőrzés irányulhat mind pénzügyi, mind biztonsági és védelmi típusú kockázatokra.

A vámmellenőrzések vonatkozásában kiemelt jelentőséggel bír, hogy 2011. január 1-jétől a Közösség vámterületére beszállított valamennyi áru a beléptető vámhivatal – a belépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat alapján – biztonsági és védelmi célú kockázatelemzést végez. Ezen vizsgálatok eredményei regisztrálásra kerülnek a Behozatali Ellenőrző Rendszerben, és adott esetben a vámhatóság azokat az Európai Unió többi tagállamával is megosztja. Fontos azon lehetőség biztosítása, hogy a biztonsági és védelmi célú kockázatelemzés már a határátlépéshez kapcsolódóan, előzetesen megvalósulhasson, lehetővé téve a gyorsabb és célzottabb vámmellenőrzések elvégzését.

Az áruk kiviteléhez, exportálásához kapcsolódóan benyújtott vámáru-nyilatkozat, vagy ennek hiányában a kilépési gyűjtő vámáru-nyilatkozat adatai alapján az illetékes vámhivatal szintén elvégzi a biztonsági és védelmi célú kockázatelemzést, melynek eredményét a Kiviteli Ellenőrző Rendszerben regisztrálja, és adott esetben megosztja az Európai Unió többi tagállamával.

A biztonsági és védelmi kockázatelemzés elvégzése után, az áruk vám elé állítását követő vámmellenőrzés fontos elemét képezi az okmányvizsgálat és az áruvizsgálat, mely során a papír alapú normál eljárásoknál, az egyszerűsített vámeljárássoknál, az e-vámeljárássban és a könnyített eljárásban egyaránt kialakításra kerültek azok az ellenőrzési metodikák, amelyeket az eljárások során figyelembe kell venni és végre kell hajtani.

Az alapeseti vámeljárássokat végző vám- és pénzügyőri igazgatóságok havi gyakorisággal kötelesek jog- és szakszerűségi szempontokból felülvizsgálni a vámeljárássok legkevesebb 1 %-át. Minderre a központi kockázatkezelési- és kockázatelemzési tevékenységgel párhuzamosan, a helyi kockázatok, valamint a vámszerv forgalmi adatainak figyelembe vételével kerül sor. A revízióknak a vámáru-nyilatkozatok és mellékleteik vizsgálatán túl ki kell terjednie a kapcsolódó vámszakmai adatbázisokban feldolgozott információk összevetésére is.

3. Az áru kiadását követően végzett, utólagos jellegű ellenőrzések irányai

A vámeljárássok egyszerűsítése és gyorsítása érdekében tett európai uniós és nemzeti törekvések abba az irányba mutatnak, hogy – az elektronikus vám és az egyszerűsített eljárások térnyerésével egyidejűleg – az ellenőrzések területén az alapeseti vámeljárássok folyamatából egyre inkább az utólagos jellegű ellenőrzésekre helyeződjenek a hangsúlyok.

A Vámtörvény 7/B. § (1) bekezdésével összhangban a 2013. évi vám utólagos ellenőrzési terv az aktuális gazdasági folyamatokra, a vámpolitikai célkitűzésekre, a jogszabályváltozásokra, a költségvetési bevételi érdekeket leginkább sértő magatartásformákra, a vámbevitel szempontjából legnagyobb kockázatot jelentő vámeljárássokra, az engedélyezési kötelezettség alá eső nemzetközi áruforgalom hangsúlyos figyelembe vétele mellett, az ezekkel kapcsolatos kockázati területek minél szélesebb körű feltárására tekintettel került összeállításra.

Alapvető szempont, hogy a tervezett ellenőrzések minden valószínűség szerint a legnagyobb kockázatot képviselő gazdálkodókat és ügyleteket vegyék célba, ugyanakkor ésszerű mértékben a közepes, illetve alkalomszerűen a kis kockázatot jelentő piaci szereplőkre is terjedjenek ki. A tervezett ellenőrzések egy része szűrőpróbaszerűen, azaz az egyedi kockázatok figyelembevétel nélkül került kijelölésre annak érdekében, hogy tudatosodjon a piaci szereplőkben: bármikor ellenőrzés alá vonhatók, függetlenül attól, hogy milyen a kockázati megítélésük a helyi és területi vámszerveknél.

Az utólagos ellenőrzések elsődleges célja a prevenció, azaz a vámellenőrzés alá eső külkereskedelmi tevékenységet folytató piaci szereplők tevékenységének jogszerű irányba terelése. Emellett kiemelt cél az alapeljárások során esetlegesen meg nem fizetett összegek utólagos beszédésével minél magasabb szinten biztosítani az európai uniós költségvetést, illetve Magyarország központi költségvetését jogszerűen megillető bevételek realizálását.

Az előbbieket megvalósulása érdekében, az utólagos ellenőrzések során – különösen – vizsgálni szükséges az áruk vámellenőrzés alá helyezésének megtörténtét, a vámáru-nyilatkozatokban megadott adatok pontosságát és teljességét annak megállapítása végett, hogy a piaci szereplők az áruk bejelentésére, illetve az információk megadására vonatkozó kötelezettségeiknek megfelelő időben, helyesen és teljes mértékben eleget tettek-e, a vámeljárásokra vonatkozó szabályokat helyesen értelmezték és alkalmazták-e, a gyártási és/vagy feldolgozó műveletek megfelelnek-e a használatban lévő engedélyeknek vagy jóváhagyásoknak.

A vám utólagos ellenőrzések 2013. évi főbb ellenőrzési irányai:

- az áru tarifális besorolásának vizsgálata;
- az áru bejelentett származásának ellenőrzése;
- az antidömping, vagy kiegyenlítő vám kivetéséről szóló intézkedések betartásának vizsgálata;
- a vámtarifaszámokhoz tartozó kiegészítőkódok alkalmazásának vizsgálata; különös tekintettel a Meursing kódok alkalmazásának helyességére;
- a vámérték helyességének, kimunkálásának vizsgálata (ezen belül kiemelt figyelemmel a vámérték növelő tényezőkre);
- a vámmentes vámeljárások vizsgálata (a meghatározott feltételek teljesülésének ellenőrzése);
- a textil- és ruházati termékek, valamint lábbelik importjának fokozott ellenőrzése;
- a legnagyobb behozatali irányú forgalmat bonyolító gazdálkodók ellenőrzése;
- az export vámeljárások ellenőrzése;
- az újrabevezetési vámeljárást indítványozó gazdálkodók ellenőrzése;
- az egyszerűsített eljárásban vámkezelhető gazdálkodó kör ellenőrzése.

Az előzőekben ismertetett átfogó jellegű ellenőrzés típusával szemben a Közösségi Vámkódex 78. cikke – az áru kiadása után – a vámáru-nyilatkozatok egyedi felülvizsgálatára irányuló ellenőrzések lefolytatásának lehetőségét teremti meg. A vámhatóság azért, hogy meggyőződjön a vámáru-nyilatkozatban szereplő adatok pontosságáról, ezen ellenőrzés keretében (is) megvizsgálhatja az érintett áruval kapcsolatos import vagy export műveletekre, vagy az ezt követő, ezen árukat érintő kereskedelmi ügyletekre vonatkozó adatokat és kereskedelmi okmányokat.

4. A vám utólagos (jellegű) ellenőrzések tervezett arányszámai

A vámellenőrzés alá eső külkereskedelmi tevékenységet bonyolító gazdálkodói kör nagyságára figyelemmel, a preventív hatás biztosítása érdekében éves szinten minimum ezer – kockázatelemzéses kiválasztáson alapuló – gazdálkodót érintő utólagos jellegű ellenőrzés lefolytatása szükséges. Ennek kb. egyharmada a Vámtörvény 1. § (3) bekezdés 7. pontja szerinti utólagos ellenőrzés lefolytatásával tervezett; a fennmaradó kétharmad rész vámeljárásainak utólagos jellegű ellenőrzésére a Közösségi Vámkódex 78. cikke alapján lefolytatandó, a vámáru-nyilatkozatok egyedi felülvizsgálatára irányuló ellenőrzések keretében kerül sor.

5. Engedélyezett tevékenységekhez kapcsolódó ellenőrzések

Az engedélyezés során a vám szerv a kérelmező működési folyamatait, illetőleg a végzendő tevékenységet, a hozzá kapcsolódó nyilvántartásokat vizsgálja meg.

Az engedélyezéshez szükséges feltételek folyamatos meglétét, valamint az engedélyben foglalt kötelezettségek maradéktalan betartását a vámszervek az engedély érvényességi ideje alatt bármikor vizsgálhatják. A vizsgálatok mélységét és gyakoriságát az engedélyekkel összefüggésben, az engedélyező vámszerv által végzett kockázati értékelés határozza meg. Az engedélyező vámszervek az engedélyek kiadására irányuló eljárásukban – függetlenül az engedélyezni kívánt tevékenységtől – kockázati értékelést végeznek. Az értékelés elsődlegesen a tevékenységhez esetlegesen kapcsolható fiskális kockázatok feltárására, illetőleg azok felmerülése lehetőségének vizsgálatára terjed ki. A kockázatosabbnak vélt tevékenységek szorosabb felügyeletet igényelnek a vámszervektől, amely az éves ellenőrzési tervekben jelentkezik.

A magasabb kockázatúnak értékelt engedélyesek esetében elvárás, hogy az engedélyező vámszerv évente legalább egy alkalommal végezzen vizsgálatot az engedélyezéshez szükséges feltételek megléte, illetőleg az engedélyben foglalt kötelezettségek maradéktalan betartása tárgyában. Minimális kockázatúnak minősített tevékenység esetében is elvárás, hogy az említett tárgykörben is legalább háromévente egy vizsgálat kerüljön lefolytatásra. Kivételt képeznek ez alól az előírás alól a tevékenységüket vámjogi egyszerűsítésekre vonatkozó engedélyezett gazdálkodói tanúsítvánnyal (AEOC vagy AEOF) végző gazdálkodók, akiknél az engedélyezéshez szükséges feltételek meglétét, valamint az engedélyben foglalt kötelezettségek maradéktalan betartását a tanúsítvány újbóli értékelésével egyidejűleg kell elvégezni.

Az engedély megadását követően kerülhet sor a folyamatba épített vizsgálatokra, melyet az engedélyező vámszerv által előírtak alapján az engedélyes által tett, az áruk érkezéséről szóló bejelentések alapján végeznek el.

6. Jogszabály alapján a vámhatóság hatáskörébe utalt egyéb ellenőrzések

A közösségi és hazai jogszabályok alapján tiltó és korlátozó rendelkezések hatálya alá tartozó termékek kereskedelmi forgalomban történő szállítása esetén a Közösség vámterületén belül megvalósuló kereskedelmi ügyletek – Magyarország területéről történő kiszállítás és Magyarország területére történő beszállítás – ellenőrzését a hatáskörébe utalt feladatok végrehajtása érdekében a vámhatóság végzi. Ennek keretében az ellenőrzés speciálisan az érzékeny árukörök (ilyenek pl.: a kettős felhasználású termékek, haditechnikai eszközök, kábítószer, pszichotróp anyagok és az új pszichoaktív szerek) transzferjéhez szükséges engedélyekben foglalt ellenőrzésre/kezelésre, az azonosság vizsgálatára terjed ki.

Az EU pénzügyi érdekeinek védelmében az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap finanszírozási rendszerébe tartozó ügyletek tagállamok által végzett vizsgálatáról szóló 485/2008/EK Tanácsi rendelet az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott jogcímekek utólagos ellenőrzését kötelezettségként határozza meg a tagállamok számára. A NAV vámhatósági jogkörben végzi – az Európai Bizottság által jóváhagyott kockázatelemzési módszertan és ellenőrzési terv alapján – a rendelet hatálya alá tartozó intézkedések tekintetében az EMGA utólagos ellenőrzéseket, melyek célja az egyes jogcímekeken igénybe vett közösségi támogatások jogszerűségének ellenőrzése. Az EMGA utólagos ellenőrzési szakterületen, a kockázatelemzés és az ellenőrzések során hangsúlyt kell fektetni az azonos érdekkörbe tartozó kedvezményezett gazdasági kapcsolatainak elemzésére, a nem valós gazdasági események, fiktív számlák, körbeszámlázások, láncügyletek felderítésére, mivel az EU támogatások kedvezményezettjeinek egy része a támogatás jogosulatlan igénybe vételével nem csak az EU és nemzeti költségvetést károsíthatja meg, hanem a tisztességes piaci szereplőkkel szemben is gazdasági előnyt érhet el.

II. Jövedéki szakterület

1. Ellenőrzési irányok jövedéki igazgatási jogkörben

A NAV vámszervének kiemelt feladata az önkéntesen jogkövető magatartást tanúsító gazdálkodók, adóalanyok tevékenységének a hatósági kontroll útján történő támogatása, a kötelezettségeiket nem megfelelően teljesítő piaci szereplők kiszűrése, tevékenységüknek legális mederbe történő terelése és a feketegazdaság visszaszorítása.

A NAV vámszerve által fogantatosított intézkedéseknek és végrehajtott ellenőrzéseknek elsődleges célja a gazdaság védelme és a versenysemlegesség biztosítása.

Az ellenőrzésre történő kiválasztás során alkalmazni kell a kockázatkezelés eszközét, melyet indokolt folyamatosan fejleszteni, kihasználva a felderítési tevékenységet támogató hazai és nemzetközi informatikai rendszerek adta lehetőségeket. A vámszakmai ág eredményes felderítő tevékenységének elősegítése érdekében az informatikai rendszerek széleskörű használata, az abban rejlő információk kiaknázása és azok gyakorlati ellenőrző tevékenységben való napi szintű felhasználása kiemelkedő jelentőséggel bír.

Az ellenőrzés célterületeiként a központi költségvetési bevételek befolyását közvetlenül veszélyeztető cselekmények kiszűrése, az adózatlan jövedéki termékek – a cigaretta, az alkohol, az üzemanyag, különös tekintettel az egyéb bejelentési kötelezettség alá eső ásványolajokra – illegális forgalmának visszaszorítása, az adóelkerülés érdekében az adómentes termékekkel (a természetes személyek által adómentesen előállított sör, egyéb bor, pezsgő és párlat) történő visszaélések megakadályozása, felderítése, a jövedéki termékek illegális forgalmazásának felderítése képez prioritást.

2. Jövedéki ellenőrzések végrehajtása jogsértések felderítése és visszaszorítása érdekében

A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Jöt.) 2013. január 1-jétől lehetővé teszi saját előállítású szőlőborból legfeljebb évi 10 ezer liter palackos erjesztésű pezsgő előállítását egyszerűsített adóraktárban, azaz a kistermelői pezsgő-előállításához nem szükséges a későbbiekben külön pezsgő adóraktári engedély megszerzése.

Az erjesztett italok (sör, egyéb bor, pezsgő), valamint a magán- és bérfőzés keretében előállított párlat illegális kereskedelmi forgalmazásának felderítése érdekében a vámhatóság elsősorban közúton, közterületen, alkalmi rendezvényeken (piacokon, vásárokon) és nem jövedéki engedélyes kereskedők telephelyein hajt végre jövedéki ellenőrzéseket.

Az előzőekben említett erjesztett italok előállításához kapcsolódóan a Jöt. 111. § (6) bekezdése értelmében az alapanyagul szolgáló cukortermékek fokozott jövedéki ellenőrzését szükséges végrehajtani a lehetséges visszaélések (például: cukorcefre, hamis bor, egyéb bor, pezsgő előállítása) megakadályozása, felderítése érdekében a cukortermékek forgalmazását végző kereskedőknél, különös tekintettel azokra a cukorterméket felhasználó személyekre, akik jövedéki terméket is állítanak elő.

A fiatalkorúak dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló 2012. évi CXXXIV. törvény értelmében a dohánytermékek kiskereskedelme 2013. július 1-jétől kizárólag a vámhatóság által engedélyezett nemzeti dohányboltokban történhet.

A NAV vámszerve 2013. évben a cigaretta csempészet visszaszorítása érdekében a harmadik országos közúti és vasúti határátkelőhelyeken röntgen berendezések igénybevételeivel, szigorított vizsgálatok keretében ellenőrzi a személy, illetve teherforgalmat, továbbá eseti ellenőrzéssorozatok keretében zöldhatár ellenőrzéseket hajt végre a harmadik országokkal határos földrajzi területeken.

Az előzőeken túl a csempészett dohánygyártmányok illegális forgalmazásának felderítése és visszaszorítása érdekében rendszeresen közúti ellenőrzéseket hajt végre, illetve jövedéki ellenőrzések keretében a csempészett cigaretták kivonása céljából rendszeresen felügyeli a legális kereskedelmi csatornákat (kis, és nagykereskedők), továbbá ellenőrzi a rendszeres és alkalmi vásárok, piacok területét.

A 2013-ban tervezett jövedéki ellenőrzések fő irányvonalai:

- rendszeres, időszakos, illetve alkalmi rendezvények (elsősorban piacok és vásárok), pályaudvarok ellenőrzése jogellenesen forgalmazott dohánygyártmányok, alkoholtermékek felderítése érdekében,
- harmadik országos határátkelőhelyeken a cigaretta-, alkohol-, és üzemanyag csempészet felderítése érdekében a teher és személyforgalomban végzett ellenőrzések,
- az ukrán, a szerb zöldhatáron lebonyolított cigaretta-, alkohol-, és üzemanyag csempészet felderítése és visszaszorítása,
- határátkelőhelyen az üzemanyag turizmus visszaszorítása, a belföldön vám- és adómentes üzemanyag illegális forgalmazásának, felhasználásának megelőzése, felderítése érdekében végzett ellenőrzések,
- egyéb bejelentési kötelezettség alá eső ásványolaj szállításának, felhasználásának ellenőrzése közúton, illetve a forgalmazók, felhasználók telephelyén,
- közúti ellenőrzések lefolytatása a fő- és mellékútvonalakon, valamint a hidak, kompok felhajtóinál, az ásványolaj szállítványok ellenőrzése, továbbá a jogellenesen forgalomba hozott dohánygyártmányok, alkoholtermékek felderítése érdekében,
- üzemanyagtöltő állomások mintavétellel egybekötött ellenőrzése,
- PB gázzal kapcsolatban elkövetett jogsértések felderítésére irányuló ellenőrzések (illegális PB gáz palacktöltés ellenőrzése, be nem jelentett mozgóboltok közúti ellenőrzése),
- cukortermékek ellenőrzése a cukortermékek forgalmazását végző kereskedőknél, a cukorterméket felhasználó gazdálkodóknál,
- nem jövedéki engedélyes kereskedők (vendéglátó-ipari egységek) ellenőrzése az erjesztett italok, valamint a magán- és bérfőzés keretében előállított párlat illegális kereskedelmi forgalmazásának felderítése ellenőrzése érdekében, továbbá az adózás alól elvont egyéb jövedéki termékek felderítése, forgalmazásuk visszaszorítása érdekében,
- az idegenforgalom szempontjából frekvenciát földrajzi területeken (Balaton-part, stb.), és rendezvényeken (nagy tömeget vonzó fesztiválok, stb.) szezonális időszak alatt végrehajtott ellenőrzések,
- nyugta- és számla kibocsátási kötelezettség ellenőrzése a jövedéki termékkel kapcsolatban lefolytatott próbavásárlások során,
- internetes kereskedelem ellenőrzése.

3. Hatósági felügyelet keretében végzett ellenőrzések fő irányjai

A 2013. évben tervezett hatósági felügyelet keretében történő ellenőrzések fő irányvonalai:

- helyszíni, eseti vizsgálatok lefolytatása az adóraktárakban, adómentes felhasználók üzemében,
- engedélyezési feltételek fennállásának, változás bejelentési kötelezettség teljesítésének vizsgálata,
- mérő- és tárolóeszközök hitelesítéseinek vizsgálata,
- termékmérleg havi zárások és egyéb, jogszabály által vezetni rendelt nyilvántartások vizsgálata,
- termelési folyamatok ellenőrzése,
- adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítésének ellenőrzése,
- be- és kitárolási bizonylatok ellenőrzése, és a vezetni rendelt nyilvántartásokkal, valamint a Jövedéki Árumozgási- és Ellenőrző Rendszer adataival történő összevetése,
- indokolt esetben folyamatos jelenléttel és vizsgálattal gyakorolt hatósági felügyelet elrendelése,
- a közösségi adófelfüggesztési eljárásban szállított jövedéki termékek belföldi nyomkövetése,
- jövedéki biztosítékok figyelemmel kísérése,
- a keletkezett adófizetési kötelezettség teljesülésének vizsgálata,
- a jövedéki adók területén való közigazgatási együttműködésről és a 2073/2004/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 389/2012/EU rendelet szerint kezdeményezett tagállami megkeresések és a folyamatba épített jövedéki kockázatkezelés alapján kockázatosnak minősített szállítványok ellenőrzése.

4. Jövedéki adóellenőrzéshez kapcsolódó feladatok fő irányai

Az adóellenőrzések legfontosabb célja a jogszabályok előírásainak betartására irányuló folyamatos figyelem, a megállapított adó helyességének kontrollja, a jogszabálysértések és a helytelenül megállapított adó feltárása.

A jogosulatlan visszaigénylések feltárása a kockázatelemzéshez kapcsolódó célirányos kiválasztás alapján a kiutalás előtti ellenőrzés fokozásával érhető el. A kiutalás előtti ellenőrzések célja a jogosulatlan adó-visszaigénylések megakadályozása, az eljáró igazgatóság gyors reagálását követelve mind a kockázatos adózók kiválasztása, mind az ellenőrzések megvalósítása tekintetében. A vizsgálatra történő kiválasztásnál nagy mennyiségű információt kell rövid idő alatt áttekinteni, amely az informatikai eszköztár intenzív kihasználásán túl megköveteli, hogy az adott visszaigénylési terület speciális jellemzőivel kapcsolatosan az eljáró igazgatóság rendelkezésére álló adatokat, nyilvántartásokat és az ellenőrzési tapasztalatokat megfelelően hasznosítsa.

Az előzőek alapján a 2013. évben tervezett jövedéki adóellenőrzések fő irányvonalai:

- a jogszabályban meghatározott jövedéki adókötelezettségeket nem teljesítő vagy megsértő adózók feltérképezése és ellenőrzése,
- adóellenőrzésre történő kiválasztás többlépcsős kockázatelemzésre (a jövedéki ellenőrzések és a hatósági felügyeleti ellenőrzések adatainak és tapasztalatainak figyelembevétele, helyi sajátosságok alapján kialakított kockázati profilrendszer használata, kapcsolódó ellenőrzések tapasztalatainak kiértékelése, más szakterületek információinak felhasználása, korábbi adóellenőrzések megállapításainak figyelembevétele, súlyozási szempontrendszer alkalmazása) alapon,
- a jövedéki adó tekintetében benyújtott adó visszaigénylések/visszatérítések esetében a jogosulatlan visszautalások megakadályozása,
- az adótudatosság erősítése érdekében fokozott prevenció, az adókikerülő magatartások, a fiktív értékesítési láncolatok, a ténylegesen nem működő, vagy indokolatlanul veszteséget kimutató vállalkozások – kockázatelemzésre alapon – feltérképezése,
- a vizsgálati célok és irányok figyelembevétele mellett a regionális főigazgatóságok figyelemmel kísérik a régió illetékességi területén tapasztalt, kockázatot jelentő gazdasági folyamatokat és adózói magatartásokat,
- a vizsgált adóalanyoknál a jogszabályváltozások betartásának, azok hatásának figyelemmel kísérése,
- a korábbi évek ellenőrzési tapasztalatait, illetve a jogszabályváltozások kapcsán a leginkább érintett területek vizsgálata.

Az adóellenőrzési fajták tervezett arányszámai: a bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzés (az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 87. § (1) bekezdés a) pont szerinti) 90 %, míg az egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló (Art. 87. § (1) bekezdés c) pont szerinti) és az adatok gyűjtését célzó, illetőleg egyes gazdasági események valódiságának vizsgálatára irányuló (Art. 87. § (1) bekezdés d) pont szerinti) ellenőrzés együttesen 10 %.

5. Az ellenőrzések tervezett arányszámai

Típus	Arány (%)
jövedéki ellenőrzés	57,82
hatósági felügyelet keretében végzett ellenőrzés	5,40
egyéb ellenőrzési tevékenység keretében végzett ellenőrzések (pl. nem jövedéki termékre próbavásárlás, árueredet ellenőrzés, foglalkoztatotti ellenőrzés, szerencsejáték ellenőrzés)	36,61
adóellenőrzés	0,17
Összesen (nem tartalmazza a harmadik országos határátkelőhelyen végzett ellenőrzéseket)	100,00

Jelen tájékoztatás a NAV adóztatási- és vámszerve 2013. évi ellenőrzési tevékenységére érvényes, aláírása napjától a Nemzeti Adó- és Vámhivatal elnöke által, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal adóztatási- és vámszerve 2012. évi ellenőrzési feladatainak végrehajtásához kiadott, az ellenőrzési irányokra vonatkozó tájékoztatás helyett a jelen tájékoztatást kell alkalmazni.

Budapest, 2013. január .

Dr. Vida Ildikó
a Nemzeti Adó- és Vámhivatal
elnöke